

Sygn. akt XXIII Ga 2107/18

POSTANOWIENIE

Dnia 10 grudnia 2018r. Sąd Okręgowy w Warszawie, XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Aneta Łazarska

Sędziowie: SO Anna Gałas (spr.)

SO Tomasz Szczurowski

po rozpoznaniu w dniu 10 grudnia 2018 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku: K. D.

z udziałem: (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

o wyznaczenie podmiotu uprawnionego do zbadania rachunkowości oraz działalności spółki na skutek apelacji uczestnika

od postanowienia Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie

z dnia 24 sierpnia 2018 r., sygn. akt Wa XIII Ns-Rej.KRS (...)

postanawia:

1. oddalić wniosek uczestnika o zawieszenie postępowania;
2. oddalić apelację;
3. zasądzić od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz K. D. 120,00 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSO Anna Gałas SSO Aneta Łazarska SSO Tomasz Szczurowski

Sygn. akt: XXIII Ga 2107/18

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 24 sierpnia 2018 r. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, w sprawie z wniosku K. D. przy udziale (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. o wyznaczenie podmiotu uprawnionego do zbadania rachunkowości oraz działalności spółki; 1. wyznaczył firmę (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. (nr podmiotu (...)) w celu zbadania rachunkowości oraz działalności (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W., za okres od 1 lipca 2016 r. do 31 grudnia 2017 r., 2. zobowiązał firmę (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą W. do wykonania czynności wskazanych w pkt 1 postanowienia na piśmie i złożenia sprawozdań Sądowi rejestrowemu w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące od dnia uprawomocnienia postanowienia, 3. zobowiązał organ uprawniony do reprezentacji (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. do udzielania biegłemu rewidentowi żądanych wyjaśnień oraz zezwolenia na przeglądanie ksiąg i dokumentów spółki, badania stanu kasy oraz dokonanie inwentaryzacji składników aktywów i pasywów spółki, a także udzielania w tym celu potrzebnej pomocy, 4. ustalił, że każdy z uczestników ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.

Sąd Rejonowy ustalił, że wnioskiem z dnia 6 października 2017 r. K. D. wniosła o wyznaczenie biegłego rewidenta do zbadania rachunkowości oraz działalności (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. za okres od 1 lipca 2016 r. do 29 września 2017 r. oraz dokonanie przez biegłego inwentaryzacji aktywów i pasywów spółki za ten sam okres. Zarząd (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. złożył oświadczenie w którym wniósł o oddalenie wniosku.

Postanowieniem z 23 marca 2018 r. referendarz sądowy wyznaczył na podstawie art. 223 k.s.h. biegłego rewidenta w osobie P. K., działającego w imieniu (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. do zbadania rachunkowości oraz działalności (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. za okres od 1 lipca 2016 r. do 29 września 2017 r. W dniu 1 czerwca 2018 r. skargę na postanowienie referendarza sądowego wniósł uczestnik, zaskarżając je w całości, wnosząc o oddalenie wniosku.

W dniu 6 lipca 2018 r. wnioskodawczyni rozszerzyła wniosek o wyznaczenie biegłego rewidenta poprzez zbadanie rachunkowości oraz działalności spółki za okres od dnia 1 lipca 2016 r. do dnia 31 grudnia 2017 r. oraz dokonanie przez biegłego inwentaryzacji aktywów i pasywów spółki za okres od dnia 1 lipca 2016 r. do dnia 31 grudnia 2017 r.

Sąd Rejonowy oceniając wniosek po skardze na orzeczenie referendarza sądowego zważył, że wniosek zasługiwał na uwzględnienie.

Sąd wskazał na treść art. 223 k.s.h., który daje wspólnikowi lub wspólnikom reprezentujących co najmniej jedną dziesiątą kapitału zakładowego, uprawnienie do żądania wyznaczenia firmy audytorskiej w celu zbadania rachunkowości oraz działalności spółki. Na tle tego przepisu Sąd Rejonowy stwierdził, że dysponująca 30% udziałów w spółce (...) skorzystała z takiego uprawnienia, a zarząd spółki nie przedstawił żadnych argumentów, które mogłyby skutkować oddaleniem wniosku.

Sąd Rejonowy zwrócił uwagę, że przewidziana w art. 223 k.s.h. instytucja stanowi jedno z uprawnień wspólników mniejszościowych, które przysługuje im niezależnie od tego jaki system kontroli i nadzoru funkcjonuje w spółce, ani czy został powołany rewident do badania sprawozdań finansowych. To, czy rewident zostanie ustanowiony należy do dyskrecjonalnej władzy sądu rejestrowego, ustawa nie wprowadza żadnych przesłanek, którymi sąd byłby związany. Przepis art. 223 k.s.h. nie przewiduje żadnych przesłanek formalnych wystąpienia z wnioskiem o wyznaczenie biegłego rewidenta, w szczególności nie wymaga zwrócenia się do zarządu spółki o jakiegokolwiek dokumenty w trybie przewidzianym w art. 212 § 1 k.s.h. Tym bardziej zdaniem Sądu Rejonowego nie wymaga się by z nich lub też sprawozdań finansowych i sprawozdań zarządu z działalności spółki wynikały jakiegokolwiek nieprawidłowości, który to wymóg zniweczyłby cel prawa z art. 223 k.s.h., które umożliwiać ma między innymi kontrolę prawidłowości sporządzenia dokumentacji, skorzystania z niego nie można więc uzależniać od jej treści.

W ocenie Sądu Rejonowego, w sprawie brak było także okoliczności wskazujących na to, że działanie wnioskodawczyni stanowi nadużycie prawa i ma na celu jedynie szykanę dla spółki. Odnosząc się w tym zakresie do przedstawionych przez uczestnika dokumentów Sąd Rejonowy wskazał, że z tych dokumentów wynika niewątpliwie to, że pomiędzy zarządem spółki a K. D. trwa intensywny konflikt. Jednak zdaniem Sądu Rejonowego nie sposób natomiast na ich podstawie przyjąć, że wynika on jedynie z jednostronnych zachowań wnioskodawczyni. Sąd Rejonowy podniósł, że szczególnie nie można uznać, aby świadczyły o tym liczne zapytania kierowane do zarządu spółki i prowadzone przeciwko niej postępowania sądowe, są to bowiem zachowania naturalne zarówno dla wspólnika starającego się spółce zaszkodzić, jak tego, który stara się chronić swoje prawa. Podobnie, nadmiernej wagi nie można przypisywać także niewskazaniu w jednym z postępowań aktualnej siedziby spółki, jak bowiem wynika z przedstawionych dokumentów jej zmiana była jedną z kwestii, których dotyczyły zapytania do zarządu, z których wnioskować można, że wnioskodawczyni nie została o tym poinformowana. Sąd Rejonowy stwierdził, że nie sposób jest ocenić znaczenia postępowań prowadzonych przez spółkę przeciwko wnioskodawczyni, ponieważ z przedstawionych przez zarząd dokumentów wynika jedynie stanowisko uczestnika prezentowane w tych postępowaniach.

Odnosnie działalności konkurencyjnej wnioskodawczyni, Sąd Rejonowy wskazał, że samo prowadzenie przez wspólnika działalności konkurencyjnej nie może pozbawiać go możliwości skorzystania z prawa przewidzianego w art. 223 k.s.h. Jednocześnie zdaniem Sądu Rejonowego w niniejszej sprawie nie wykazano żadnych konkretnych

obaw dotyczących wykorzystania uzyskanych danych, jedyną zaś potencjalną stratą uczestnika są koszty związane z przeprowadzeniem badania przez biegłego rewidenta, są one jednak naturalną konsekwencją skorzystania z prawa przewidzianego w art. 223 k.s.h., którą ustawodawca uznał za dopuszczalną z uwagi na potrzebę realizacji praw mniejszości, jak i ochrony interesu spółki jako całości.

Sąd Rejonowy uznał także, że nie uzasadnia oddalenia wniosku fakt podpisania przez uczestnika z (...) sp. z o.o. sp. k. umowy o przeprowadzenie audytu dotyczącego okresu od 2013 r. do 2017 r., gdyż do dnia orzekania spółka nie przedstawiła sporządzonego w jej wykonaniu sprawozdania, powołując się wciąż na sam fakt zawarcia umowy. Sąd Rejonowy zauważył też, że audyt ten dotyczy jedynie części działalności i rachunkowości spółki, ograniczając się do badania sprawozdań finansowych i części umów pod względem formalnym, a nie obejmując swoim zakresem kwestii podnoszonych przez wnioskodawczynię. Celem biegłego rewidenta będzie natomiast zbadanie rachunkowości i działalności spółki, a więc wszystkich aspektów prawidłowej rachunkowości wynikających z przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości oraz całości działalności spółki we wnioskowanym okresie.

Powyższe wywody stały się podstawą do uwzględnienia wniosku w całości.

Apelację od tego postanowienia wywiódł uczestnik zaskarżając postanowienie w całości. Zaskarżonemu postanowieniu zarzucono naruszenie następujących przepisów:

1) art. 223 k.s.h. poprzez bezpodstawne jego zastosowanie na gruncie niniejszej sprawy i wyznaczenie podmiotu celem zbadania rachunkowości i działalności spółki, podczas gdy zgodnie z ukształtowanym stanowiskiem doktryny składanie wniosku w trybie art. 223 k.s.h. przez wspólnika dla szykany albo w okolicznościach wyraźnie wskazujących na nadużycie prawa winno spotkać się z negatywną decyzją sądu, przy czym z materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy wynika, że wystąpienie przez K. D. z wnioskiem o wyznaczenie biegłego rewidenta dla spółki stanowi nadużycie prawa i ma na celu „nękanie” spółki;

1) art. 223 k.s.h. poprzez jego niewłaściwą wykładnię polegającą na przyjęciu, że wspólnik mniejszościowy korzystający z uprawnienia przewidzianego w tym przepisie nie musi szczególnie uzasadniać potrzeby wyznaczenia biegłego rewidenta do zbadania rachunkowości i działalności spółki, podczas gdy zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie przyjmuje się, że skorzystanie z prawa przewidzianego w art. 223 k.s.h. może nastąpić tylko wówczas, gdy wspólnicy mają uzasadnione podejrzenia odnośnie niewłaściwego funkcjonowania spółki;

2) art. 212 § 3 i 4 k.s.h. poprzez bezpodstawne jego niezastosowanie na gruncie niniejszej sprawy i przyjęcie, że prawo do żądania wyznaczenia podmiotu uprawnionego do zbadania rachunkowości oraz działalności spółki określone w art. 223 k.s.h. jest niezależne od prawa indywidualnej kontroli przewidzianego w art. 212 k.s.h. podczas gdy w doktrynie podkreśla się, że art. 223 k.s.h. stanowi uzupełnienie uprawnienia z art. 212 k.s.h., ponieważ wniosek o powołanie biegłego rewidenta znajduje uzasadnienie dopiero wówczas, gdy informacje uzyskane przez wspólnika zgodnie z procedurą z art. 212 k.s.h. potwierdzają jego wątpliwości co do prawidłowego działania spółki;

3) prawa procesowego, mającego istotny wpływ na treść zaskarżonego rozstrzygnięcia, tj. przepisu art. 233 §1 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy i bezpodstawne przyjęcie przez sąd, że:

a) nieustanne kierowanie przez wnioskodawczynię licznych zapytań do zarządu spółki we wszelkich, nawet najbardziej oczywistych dla niej sprawach, którymi spółka jest de facto „zalewana”, stanowią zachowania naturalne dla wspólnika, podczas gdy tego typu zachowania należy niewątpliwie zakwalifikować w kategorii „nękania” spółki i nadużywania praw podmiotowych,

b) liczne postępowania sądowe wszczęte przeciwko spółce przez p. K. D. świadczą jedynie o istnieniu intensywnego konfliktu pomiędzy stronami, podczas gdy postępowania sądowe są inicjowane zasadniczo przez jedną ze stron tego konfliktu - wnioskodawczynię, która ostatecznie złożyła również pozew o rozwiązanie spółki, co niewątpliwie świadczy o tym, że konflikt jest generowany przez p. K. D. i wszystkie jej działania się ukierunkowane na nękanie spółki,

c) wnioskodawczym nie miała wiedzy o zmianie siedziby spółki, podczas gdy była o tym fakcie poinformowana, a zatem zachowanie wnioskodawczym w postępowaniu sądowym prowadzonym przeciwko spółce przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy, XV Wydział Gospodarczy, sygn. XV GC 591/17 polegające na zatajeniu tego faktu przed sądem, doprowadzeniu w ten sposób do wydania wyroku zaocznego a następnie skierowaniu sprawy do postępowania egzekucyjnego i zajęciu rachunków bankowych spółki, niewątpliwie świadczy o nadużywaniu przez wnioskodawczynię swoich praw podmiotowych i sprzeczności z zasadami współzycia społecznego,

d) w sprawie nie istnieje uzasadniona obawa, że wnioskodawczym wykorzysta uzyskane informacje w celach sprzecznych z interesem spółki, podczas gdy do akt zostały złożone dowody na okoliczność prowadzenia przez wnioskodawczynię działalności konkurencyjnej wobec Spółki oraz dokładnie wyjaśniono, w jaki sposób funkcjonuje rynek badań klinicznych, co wiąże się z istnieniem konkretnych obaw dotyczących wyrządzenia Spółce znacznej szkody przez wnioskodawczynię;

4) prawa procesowego, mającego istotny wpływ na treść zaskarżonego rozstrzygnięcia, tj. przepisu art. 233 §1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez przyjęcie, że fakt zawarcia przez spółkę umowy z (...) sp. z o.o. sp. k. o przeprowadzenie audytu dotyczącego okresu od 2013 r. do 2017 r. nie ma znaczenia dla niniejszej sprawy, podczas gdy w judykaturze przyjmuje się, że nie ma potrzeby wyznaczania firmy audytorskiej i w efekcie generowania dodatkowych kosztów z tym związanych, jeśli w Spółce jest aktualnie sporządzona opinia biegłego rewidenta;

5) prawa procesowego, mającego istotny wpływ na treść zaskarżonego rozstrzygnięcia, tj. art. 233 § 1 w zw. z art. 228 § 2 k.p.c. poprzez pominięcie faktów wynikających z dokumentów zgromadzonych w aktach rejestrowych spółki, w tym zwłaszcza ze sprawozdań finansowych i sprawozdań zarządu z działalności spółki, świadczących o tym, że brak jest podstaw do przeprowadzenia w spółce audytu rewidenckiego, gdyż jej rachunkowość jest prowadzona w sposób prawidłowy i rzetelny, a zatem twierdzenia wnioskodawczym o rzekomym upłynnieniu majątku spółki przez obecny zarząd nie polegają na prawdzie;

6) w konsekwencji zaskarżonemu orzeczeniu zarzucono błędy w ustaleniach faktycznych, mające istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, polegające na przyjęciu przez referendarza sądowego, że spółka funkcjonuje w sposób niewłaściwy uprawniający do wyznaczenia biegłego rewidenta celem zbadania jej rachunkowości i działalności, podczas gdy stan majątkowy spółki, w tym wyniki prowadzonej przez nią działalności, uwzględnione m. in. w sprawozdaniach finansowych i innych dokumentach znajdujących się w aktach rejestrowych Spółki, nie wskazują na jakiegokolwiek zagrożenia dla jej funkcjonowania, w tym poprzez rzekome upłynnianie majątku, wręcz przeciwnie, rachunkowość Spółki jest prowadzona w sposób prawidłowy i rzetelny, co stanowi przedmiot badania przez (...) sp. z o.o. Sp. k. objętego Umową o przeprowadzenie audytu z dnia 30 września 2017 r., znajdującą się w aktach sprawy;

7) dodatkowo także art. 223 k.s.h. poprzez wyznaczenie firmy audytorskiej Befes sp. z o.o., która nie daje gwarancji prawidłowego zbadania rachunkowości oraz działalności Spółki (...) sp. z o.o., gdyż jest firmą o niewielkim doświadczeniu - została wpisana na listę firm audytorskich prowadzoną przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów zaledwie półtora roku temu, a ze strony internetowej (...) sp. z o.o. nie wynika, aby w zakresie jej zawodowej działalności mieściło się wykonywanie audytów podmiotów specjalizujących się w badaniach klinicznych oraz podmiotach z branży medycznej.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżąca spółka wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia w całości poprzez oddalenie w całości wniosku i zasądzenie w trybie art. 520 § 2 k.p.c. kosztów postępowania za I i II instancję na rzecz uczestnika, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przewidzianych.

W odpowiedzi na apelację wnioskodawczynie wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie od uczestnika kosztów postępowania za I i II instancję, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przewidzianych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie. Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, które Sąd Okręgowy uznaje za własne. Trafna była też ocena prawna wniosku.

Wniosek wspólnika oparty na treści art. 223 k.s.h. został poddany właściwej ocenie z punktu widzenia kognicji sądu rejestrowego rozstrzygającego istotę spraw. Zgodnie z tym przepisem, sąd rejestrowy, na żądanie wspólnika lub wspólników reprezentujących co najmniej jedną dziesiątą kapitału zakładowego, może po wezwaniu zarządu do złożenia oświadczenia wyznaczyć podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych w celu zbadania rachunkowości oraz działalności spółki. Wskazany przepis jest dla ochrony praw mniejszości. Zasada ochrony mniejszości wiąże się ściśle z art. 20 k.s.h., tj. traktowania wspólników w spółce w taki sam sposób w tych samych okolicznościach. Prawo mniejszości z art. 223 k.s.h. jest ograniczone tylko wielkością posiadanych udziałów, przy czym wnioskodawczyni wymaganą wielkością dysponowała. Prawo to nie doznaje ograniczeń w zależności od tego, czy żądający wspólnik jest lub był członkiem zarządu spółki lub rady nadzorczej spółki. Tym samym, czy mógł bezpośrednio uczestniczyć w działalności spółki i czy brał udział w tworzeniu dokumentów finansowych spółki (sprawozdanie finansowe, sprawozdanie z działalności itd.). Nie ma też znaczenia dla realizacji opisywanego prawa wspólnika, to czy miał on możliwość na zgromadzeniu wspólników oceniać sprawozdanie zarządu z działalności i sprawozdanie finansowe (art. 228 pkt 1 k.s.h.), ponieważ rozpatrzenie i zatwierdzenie tychże zawsze wymaga uchwały zgromadzenia wspólników. Wspólnik nie ma też żadnych ograniczeń wynikających z innych przepisów Kodeksu spółek handlowych związanych z prawem kontroli wspólników, w szczególności z art. 212 k.s.h. Innymi słowy skorzystanie z prawa mniejszości, o którym mowa w art. 223 k.s.h. jest niezależne także od prawa indywidualnej kontroli wspólnika, o którym mowa w art. 212 k.s.h. Reasumując prawo wspólnika, o którym mowa w art. 223 k.s.h. jest niezależne od innych jego praw i obowiązków, jako wspólnika w tym członka organu zgromadzenia wspólników. Takie stanowisko jest uzasadnione także odrębną regulacją przepisów art. 212 k.s.h. oraz art. 223 k.s.h. jak i odmiennym celem i zakresem tych przepisów. Co więcej, gdyby intencją ustawodawcy były oznaczone warunki zastosowania procedury wynikającej z art. 223 k.s.h., to z pewnością zostałyby tu ujęte. Brak regulacji wskazującej jasno na to, że żądanie wyznaczenia podmiotu uprawnionego do zbadania rachunkowości spółki jest uzależnione od skorzystania z prawa kontroli indywidualnej oznacza, że oczywiście takiej zależności być nie może. Uznanie przez Sąd Rejonowy braku tej zależności było w pełni zasadne. Z tych powodów chybnym jest zarzut naruszenia art. 223 k.s.h. poprzez jego wadliwe zastosowanie oraz opisany w pkt 3) zarzut naruszenia art. 212 § 3 i 4 k.s.h. w zw. z art. 223 k.s.h.

Należy podkreślić, że określone w art. 223 k.s.h. korporacyjne prawo wspólnika spółki z ograniczoną odpowiedzialnością jest jego uprawnieniem ustawowym. Ograniczenie tego prawa może wynikać jedynie z przepisów ustawy. To uprawnienie wspólnika postrzegane jest w doktrynie prawa handlowego jako przejaw cech osobowych spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Ustawodawca przewidując uprawnienie dla wspólnika zawarte w art. 223 k.s.h. postanowił, że sąd podejmuje decyzję w tym przedmiocie po wezwaniu zarządu spółki do złożenia oświadczenia. Co ważne, nie przewidział w tym przepisie takiego trybu postępowania oraz możliwej kontrargumentacji zarządu spółki, jaka została zawarta w art. 212 k.s.h. W tym kontekście sąd rejestrowy zasadniczo prawidłowo podniósł, że w postępowaniu w przedmiocie wyznaczenia podmiotu uprawnionego do zbadania sprawozdań finansowych spółki i działalności spółki, zasadnicze znaczenie ma zbadanie statusu wnioskodawcy i wymogu kapitałowego oraz wezwanie zarządu do złożenia oświadczenia. Nie ma zatem, co do zasady, obowiązku badania z urzędu, czy istnieje uzasadniona obawa, że wspólnik wykorzysta wiedzę w celach sprzecznych z interesem spółki i wyrządzi tym spółce znaczną szkodę.

Sąd rejestrowy winien podjąć decyzję z uwzględnieniem stanowiska zarządu jeżeli zostało przedstawione. Jednakże w ocenie Sądu Okręgowego, wobec konkretnej treści art. 223 k.s.h. (brak wskazania przesłanek odmowy) sąd rejestrowy nie jest zobligowany do prowadzenia szczegółowego postępowania dowodowego, nie musi analizować dogłębnie każdego argumentu podniesionego przez zarząd, wnikać w naturę i wszelkie aspekty konfliktu między wspólnikiem a spółką tj. jej członkami zarządu czy też innymi wspólnikami, analizować skrupulatnie wszystkich wzajemnych relacji między wspólnikiem a spółką na przestrzeni lat itp. Nie oznacza to oczywiście, że sąd rejestrowy orzekając w myśl art. 223 k.s.h. nie powinien w ogóle uwzględniać stanowiska zarządu w przedmiocie wniosku. Sąd Okręgowy podziela prezentowane w doktrynie stanowisko, że składanie wniosku w trybie art. 223 k.s.h. przez wspólnika dla szkodliwych albo w okolicznościach wyraźnie wskazujących na nadużycie prawa winno spotkać się z negatywną decyzją sądu

(por. M. Chomiuk, w: Kodeks spółek handlowych. Komentarz, red. Z. Jara, C.H.Beck, 2018). Jednak w niniejszym postępowaniu uczestnik w żadnej mierze nie wykazał, że wnioskodawczyni działała dla szyskany lub nadużywa swojego prawa. Sąd Okręgowy dostrzega, że konflikt w spółce jest trwały, jego przejawem są też procesy między wnioskodawczynią a spółką. Jednakowoż, sama okoliczność sporów sądowych, jak wskazał trafnie Sąd Rejonowy nie oznacza, że tym razem wniosek złożony na podstawie art. 223 k.s.h. winien być traktowany, jako szyskana czy nękanie. Jeżeli K. D., zdaniem apelującej spółki wytacza bezpodstawne powództwa, to należało przedstawić wyroki sądów oddalające te powództwa. Takich w sprawie nie przedstawiono. Tymczasem wnioskodawczyni wskazuje, że sprawy z jej powództwa toczą się albo w związku z powództwem o stwierdzenie nieważności uchwał albo w związku z żądaniem zapłaty świadczeń pieniężnych przez spółkę. Tym samym najogólniej rzecz ujmując są to, co do zasady (bez potrzeby analizy spraw) sprawy typowe w związku z realizacją praw wspólników. Potwierdzeniem konfliktu jest też pozew o rozwiązanie spółki. Jednak samo wytoczenie powództwa w takim przedmiocie nie stanowi dowodu na nękanie spółki. Trudno uznać, że skorzystanie z prawa do sądu stanowi jednocześnie naruszenie praw spółki.

Nie znajdują też potwierdzenia w materiale dowodowym sprawy twierdzenia apelującej spółki, że wnioskodawczyni „zalewa” spółkę licznymi pismami oraz wezwaniami żądając wyjaśnienia we wszelkich, nawet oczywistych dla niej sprawach. Intensywność tego rodzaju działań, w szczególności, gdy spółka uznaje to za działanie oczywiście nękające winno być ponad wszelką wątpliwość udowodnione. Tymczasem nawet w apelacji zabrakło konkretnego uzasadnienia zarzutu w zakresie błędnej oceny konkretnych dowodów na okoliczności potwierdzające opisane działania wnioskodawczyni. Zaskarżone postanowienie nie narusza art. 223 k.s.h. w zakresie opisanym w zarzucie nr 1. apelacji.

Nie zasługiwały na uwzględnienie zarzuty naruszenia prawa procesowego, mającego istotny wpływ na treść zaskarżonego rozstrzygnięcia, tj. przepisu art. 233 §1 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie. Trzeba wskazać, że prawo żądania wspólnika nie oznacza oczywiście, że sąd musi podzielić pogląd wnioskodawcy. Sąd rejestrowy wzywa zarząd, aby złożył stosowne oświadczenie, wyjaśnienie. Jeżeli okażą się one wystarczające dla sądu, nie musi on wyznaczać biegłych, np. w sytuacji, gdy w spółce jest aktualnie sporządzona opinia biegłego rewidenta. W spółce takiej opinii z pewnością nie było i nie ma do chwili orzekania przez Sąd II instancji. Jeżeli jednak w przekonaniu sądu żądanie wspólników znajduje swoje uzasadnienie także po wyjaśnieniach zarządu, sąd wyznacza biegłego rewidenta.

Nie można zarzucić sądowi rejestrowemu, że naruszył art. 233 § 1 k.p.c. i niewłaściwie ocenił materiał dowodowy znajdujący się w aktach rejestrowych, w tym dołączony do wniosku i stanowiska spółki. Sąd Rejonowy ocenił dowody związane zarówno z konfliktem między wnioskodawczynią a spółką, związane z procesami między stronami a także okoliczność poinformowania o adresie spółki w sprawie przeciwko spółce prowadzonej przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, o sygn. akt XV GC 591/17. Ocena dotycząca dowodzenia konfliktu i nękania spółki w żadnym razie nie została podważona przez apelującą spółkę, o czym wywiedziono wyżej. Sąd Rejonowy słusznie też wskazał, że nie ma podstaw, aby przywiązywać nadmierną wagę niewskazaniu adresu spółki w jednej ze spraw między stronami. Z tym stanowiskiem należy się zgodzić, ponieważ w istocie twierdzenia zawarte w oświadczeniu i dołączone do niego dokumenty potwierdzają tylko to, że między spółką a wnioskodawcą istnieje spór a wnioskodawczyni oraz spółka nie mają widocznych intencji konfliktu tego zażegnać. Takie negatywne działania wnioskodawczyni, choćby odnośnie ww. wskazania adresu spółki obciążają ją, jako wspólnika, który co do zasady winien dążyć do tego, aby nie pogarszać sytuacji spółki a nie przeciwnie. Nie są jednak uzasadnieniem dla umniejszenia indywidualnych uprawnień wspólnika. Podobnie przykładowo brak aktywności wnioskodawcy w zakresie uczestniczenia w zgromadzeniu wspólników, nie może być przyczyną odebrania mu prawa do poddania rachunkowości i działalności spółki ocenie biegłego rewidenta.

Apelujący podnosi, że zaskarżone postanowienie wydano z naruszeniem zasad oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.), gdyż bezpodstawnie przyjęto, że nie istnieje uzasadniona obawa, że wnioskodawczyni wykorzysta uzyskane informacje w celach sprzecznych z interesem spółki. Stanowisko apelacji wynika z kolei z dowodów na działalność konkurencyjną wnioskodawczyni. W ocenie Sądu Okręgowego stanowisko apelującej spółki jest całkowicie niezasadne. Po pierwsze co do zasady prowadzenie przez wspólnika działalności konkurencyjnej nie może pozbawiać go możliwości skorzystania z prawa przewidzianego w art. 223 k.s.h. Ustawodawca akurat w tym zakresie nie zawarł zastrzeżenia odnośnie

ewentualnej konkurencji jak w przypadku art. 212 § 1 k.s.h. Po drugie w tej sprawie nie wykazano żadnych konkretnych zdarzeń, sytuacji faktycznych, które wskazywałyby lub uzasadniałyby poważne obawy, co do możliwości ewentualnego wykorzystania przez wnioskodawczynię uzyskanych danych do wykorzystania na szkodę spółki. Takiego działania nie można wykluczyć ale wówczas wspólnik naraża się nie tylko na istotną odpowiedzialność ale też na możliwe wyłączenie ze spółki.

Sąd Okręgowy podziela w całości stanowisko Sądu Rejonowego, że fakt podpisania przez uczestnika – apelująca spółkę z (...) sp. z o.o. sp. k. umowy o przeprowadzenie audytu dotyczącego okresu od 2013 r. do 2017 r. nie uzasadnia oddalenia wniosku. Audyt ten nie został przedstawiony do dnia rozstrzygnięcia nawet przez Sąd II instancji. Ponadto, audyt ten miałby dotyczyć jedynie części działalności i rachunkowości spółki, ograniczając się do badania sprawozdań finansowych i części umów pod względem formalnym, nie obejmując swoim zakresem kwestii podnoszonych przez wnioskodawczynię. Celem biegłego rewidenta w niniejszej sprawie będzie natomiast zbadanie rachunkowości i działalności spółki, a więc wszystkich aspektów prawidłowej rachunkowości wynikających z przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości oraz całości działalności spółki we wnioskowanym okresie. Zarówno podstawa jak i zakres są odmienne. Tym samym zarzuty apelacji naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. sformułowane w pkt 5) są chybione.

Chybiony jest też zarzut naruszenia art. 228 § 2 k.p.c. Otóż wymieniony przepis nie dotyczy obowiązku uwzględnienia faktów znanych sądowi z urzędu ale odnosi się do braku obowiązku dopuszczenia dowodu na potwierdzenie istotnych dla sprawy okoliczności. Fakty znane sądowi z urzędu nie wymagają dowodu. Zarzuty apelującego są niezrozumiałe, gdyż Sąd Rejonowy z pewnością miał na względzie powołane fakty wynikające z akt rejestrowych, których jednak nie uznał za mające znaczenie dla rozstrzygnięcia, ponieważ sprawa dotyczy profesjonalnej oceny sprawozdań finansowych a nie ich samych. Po raz kolejny należy podnieść, że nie mogło stanowić o odmowie wspólnikowi prawa wynikającego z art. 223 k.s.h. to, że w aktach rejestrowych są sprawozdania finansowe oraz sprawozdania z działalności. Indywidualne prawo wspólnika, o którym mowa w art. 223 k.s.h. nie może doznawać ograniczenia z takich przyczyn.

Pozbawiony racji merytorycznych jest zarzut apelacji dotyczący wyznaczenia firmy audytorskiej (...) sp. z o.o., która w ocenie apelującego jest firmą o niewielkim doświadczeniu. Jak podano w apelacji została wpisana na listę firm audytorskich prowadzoną przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów zaledwie półtora roku temu. Otóż, wskazanie na ten podmiot oznacza, że po pierwsze uzyskał on akceptację sądu orzekającego w sprawie, po drugie podmiot ten nie spełnia żadnych przesłanek negatywnych w zakresie wykonywania czynności biegłych rewidentów, i po trzecie dysponuje odpowiednimi uprawnieniami. Okoliczność krótkiego stażu wpisu na listę zarzucana przez apelującą spółkę jest nadużyciem, ponieważ bezpodstawnie, pozamerytorycznie dyskryminuje podmiot trzeci, który nawet nie jest uczestnikiem tego postępowania i nie może przedstawić swoich racji.

Reasumując, w ocenie Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy prawidłowo ocenił wniosek. Trzeba też jeszcze dodać, że skoro w art. 223 k.s.h. nie ma ustawowych ograniczeń wedle stosunku do spółki czy wspólników i mowa w nim o wykonywaniu przez wspólnika jego praw to nie można mu ich wykonywania odmówić bez uzasadnionej przyczyny. W rzeczywistości więc dokonując oceny wniosku sąd winien rozłożyć akcenty w zupełnie inny sposób niż wynika to z apelacji skarżącej. To nie wnioskodawca musi w jakiś szczególny sposób uzasadniać potrzebę wyznaczenia podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych spółki lecz uczestnik winien wykazać, że istnieją ważne przyczyny uzasadniające oddalenie wniosku. Jak zostało to już wskazane wyżej uczestnik takich powodów nie wykazał. Przyjmuje się też, że w zasadzie jedyną przyczyną dla której mógłby sąd odmówić wspólnikowi wyznaczenia podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych spółki wydaje się stan, gdy określony wspólnik lub wspólnicy nadużywają swego prawa. Tutaj takiej sytuacji nie wykazano. Należy dodać, że wspólnik prawa nie nadużywa (korzysta z niego po raz pierwszy) a powziął wątpliwości, co do prowadzonej rachunkowości i działalności spółki. Słuszny jest w tym względzie stanowisko, że to rolę biegłego będzie ocena, czy zarzuty i wątpliwości wnioskodawcy są uzasadnione merytorycznie.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy oddalił apelację na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 2 k.p.c. i art. 98 § 1 i 3 k.p.c. obciążając nimi w całości uczestniczkę, jako przegrywającą, zasądając od niej na rzecz wnioskodawczyni 120 zł, co stanowi wynagrodzenie pełnomocnika. Stawka kosztów zastępstwa wynika z § 8 ust.1 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

SSO Anna Gałas SSO Aneta Łazarska SSO Tomasz Szczurowski